

PODRŠKA SOCIJALNOJ UKLJUČENOSTI RASELJENE DECE U BEOGRADU

Osnovna škola “Branko Pešić”

O NAMA

“Muzika nade” je obrazovni model u kome je muzika sredstvo za postizanje cilja. To je program socijalne inkluzije i kulturne transformacije koji pruža ruku socijalno ugroženim grupama. Muzika je ključ duhovnog i emocionalnog u nama, spontano dopire do svakoga, bez obzira na poreklo. Pomaže nam da razumemo druge i da postignemo uspeh. Učesnici programa “Muzika nade” ostvaruju svoj potencijal oslanjajući se upravo na ove ljudske osobine. Od trenutka kada dete nauči da svira instrument, ono nije više siromašno - bogatstvo života se ogleda u zvuku svake strune i svake dirke koju takne. “Muzika nade” pomaže deci i mladima da ostvare svoj pun potencijal, usvoje vrednosti važne za lični razvoj i vrše pozitivan uticaj na društvo. Na ostvarenju ovog cilja pomaže nam inovativna metodologija u svetu poznata pod nazivom “El Sistema”. Po potpisivanju sporazuma o saradnji, sa osnivačem programa “Fondacijom Simon Bolivar”, MAP je 2014.g postao akreditovan član El Sistema Global i Sistema Evrope, pokreta koji je prisutan u više od 60 zemalja i koji broji preko 4 miliona mladih u svetu.

CILJEVI PROJEKTA

Poboljšanje lokalne integracije romskih raseljenih lica i dece tražilaca azila u OŠ “Branko Pešić”

Izgradnja kapaciteta obrazovnih ustanova uvođenjem inovativnih nastavnih planova i programa

Stvaranje socijalne kohezije kroz zajedničke obrazovne aktivnosti sa učenicima drugih škola

IZAZOVI

Strategija za inkluziju Roma 2016–2025 prepoznaje da je „socijalna i profesionalna inferiornost Roma direktno povezana sa obrazovnom strukturom“, navodeći da se samo 69% romske dece, koja pohađaju školu, upisuje u odgovarajućim godinama, samo 64% završi osnovnu školu što kasnije doprinosi veoma nepovoljnoj poziciji Roma na tržištu rada, sa dodatnom otežavajućom okolnošću u vidu predrasuda poslodavaca.

Formalno osnovno obrazovanje, iako nastoji još uvek ne ostvaruje veći obuhvat romskih đaka, bolju realizaciju inovativne nastave koja uključuje i više radosti pri učenju.

Nastavnici, i sami retko motivisani da budu kreativni, ne vladaju važnim veštinama u stvaranja atmosfere podrške u učionici, primenjivanja fleksibilne strukture nastave i podsticanja učenja. Nedovoljno stimulisanje potencijala dece i mladih, koja već nemaju adekvatnu pomoć kod kuće u praćenju školskog programa, dovodi do njihovog društvenog isključivanja, a potom i do povećanog broja osipanja iz školskog sistema.

ŠTA SMO DOSAD URADILI

Studija Centra za obrazovne politike iz 2016.g, analizirajući efektivnost programa zapaža da se učenicima iz socijalno ugroženih sredina povećalo samopouzdanje i prenosive / interdisciplinarne veštine u proseku za 90%, prihvatanje od strane vršnjaka 80%, koncentracija za 84%, dok su muzičke i socijalne veštine praktično udvostručene. Takođe su nastavnici iz programa izjavili da im je povećana fleksibilnost, a smanjen pritisak za ostvarivanjem kurikulumu kao primarnog zadatka. Na taj način su mogli da obrate više pažnje na potrebe đaka i njihova dostignuća na ličnom i timskom planu, ne zanemarujući, pritom, akademske rezultate programa.

Kroz inovativnu El Sistema metodologiju rada muzika je dovela do pozitivnih transformacija mladih polaznika iz različitih životnih okolnosti, do novih prijateljstava, solidarnosti, empatije, tolerancije i timskog duha. Orkestri i horovi, kao „društva u malom“ postali su pokretač promena, dok su se pozitivni efekti preneli na krug porodice, a potom i šire zajednice.

KAKO TO RADIMO

El Sistema metodologija

“Muzika treba da bude priznata kao faktor socijalnog razvoja u najvišem smislu, jer prenosi najviše vrednosti – solidarnost, harmoniju i uzajamno razumevanje. Ona ima i svojstvo da ujedini zajednicu i izrazi najfinija osećanja”

Podučavanje fleksibilnosti, eksperimentisanje i vršnjačka razmena predstavljaju bazu ove metodologije. Brojna istraživanja su pokazala da se lakše i brže uči kada su uključena sva čula. Sva čula su aktivna kada dete sluša, vidi i dodiruje instrument. Naglasak je više na radosti koju donose muzika i rad u timu, nego na preciznosti i perfektnom izvođenju.

Đaci koji ostvare više uspeha podržavaju druge radi kolektivnog interesa orkestra i hora, stvarajući kooperativnu atmosferu, a samim tim i inkluzivnu zajednicu. Deca se kroz program uče strpljenju, samodisciplini i empatiji, ali takođe testiraju sami sebe u ulozi lidera.

 Okruženje koje podstiče kreativnost	 Izgradnja jakih veza	 Brižno, inkluzivno i aktivno društvo	 Fleksibilna struktura	 “Tocar y Luchar” izvrsnost, disciplina
Kreirana kultura rada sa podstrekom i ohrabrenjem	Bliske veze sa decom i porodicom	Pozitivno okruženje u kome se deca osećaju da tu pripadaju	Stalno prilagođavanje i promene tehnika predavanja	Pokretački, vredni rad (izvrsnost)
Obezbedena struktura u kojoj jača i napreduje kreativnost	Učešće roditelja	Nastavnici kao uzori	Fleksibilno, smisleno, prirodno planiranje	Zabava, zabava, zabava
Okruženje kao etalon uspeha	Uvođenje životnih priča đaka u učionicu	Razvoj želje za aktivnim učešćem	Podsticanje istraživačkog duha i radoznalosti	Jačanje učenika (humor, smeh i zabava)
Negovanje inspiracije i kreativnosti	Često pripovedanje	Vršnjačko mentorstvo i vodstvo	Učenici pomoćnici u stvaranju ideja / lekcija	Zabava – aktivno i angažovano učešće
Poštovanje životne sredine	Inspirišuća, angažovana, međusobna saradnja	Ojačavanje liderstva i vršnjačkog učenja	Raznovrsnost nastavnih tehnika	Strast – izvrsnost
Lepo, negovano i pristupačno okruženje	Veza nastavnika i deteta kroz zabavu i smeh	Učionica kao model društva (građanin, profesor, umetnik, dak)		Izgradnja čvrstine kod učenika
	Učenje iz konteksta			

 Vlasniku na ponos – ueničko liderstvo	 Nastup kao navika	 Posmatranje i samoprocena	 Poštujući celu osobu	 Učešće građana u zajednici
Svaki dak može da se izrazi kroz svoju misiju	Učenje na osnovu iskustva nastupa ("čini ono što najbolje znaš")	Redovna uenička samoprocena	Nega, dobrotu, poštenje	Učešće roditelja
Povezivanje sa višim ciljem	Navika učestalih nastupa	Davanje vremena učeniciima da razmisle: individualno i u okviru grupe	Podrška i pravičnost	Motivisanje učenika da aktivno učestvuju u zajednici (dopri- nos zajednici)
Svrha / namere koje odražavaju našu filozofiju	Učenje na delu: eksperimentisanje, improvizacija, zaokupiranost	Razgovori i utvrđivanje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva	Gradenje ličnosti na pozitivnim afirmacijama	
Razvijanje umetničkog duha kod svakog daka				
Razvijanje empatije kod učenika				
Razvijanje odgovornosti kod učenika prema programu i orkestarskoj zajednici				

ČASOVI

Slične efekte programa su osetili i đaci škole “Branko Pešić” koji su u programu od septembra 2018.g. Za njihovo konstantno napredovanje su bili zaslužni kontinuitet i kvalitetna motivacija. Tokom trajanja projekta su više puta nedeljno na časovima muzičkog opismenjavanja i instrumenta đaci učili o ritmu, notnim visinama, dikciji, pravilnom disanju, različitim muzičkim žanrovima i kroz rad na njima prilagođenom i raznovrsnom horskom repertoaru razvili svoje glasove, a samim tim i samopouzdanje. Imati mogućnost neposrednog izražavanja kroz muziku, pustiti glas, biti saslušan i uvažen, jedan je od najvažnijih preduslova za stvaranje osećaja pripadnosti.

Preko različitih vidova instrumenata su naučili da zvuk može nastati na mnogo načina i da svaki ton i šum imaju svoje zaslužno mesto u stvaranju ukupnog zvuka - kao što svaki čovek i dete imaju svoje zaslužno mesto u zajednici kojoj pripadaju.

Brzo napredovanje na časovima perkusija, hora i violina, uz veselu atmosferu, visok intenzitet rada i telesnu angažovanost je za naše đake bila stimulacija za razvoj važnih osobina kao što su: pouzdanost, odgovornost, samostalnost, timski duh, inicijativnost i kritičko - analitičko mišljenje.

SEMINARI I RADIONICE ZA NASTAVNIKE UZ PRISUSTVO DECE

Nastavnicima se kroz specijalizovane obuke pruža mogućnost za celoživotno učenje u cilju boljeg prepoznavanja potreba učenika, adekvatnog reagovanja i lakše komunikacije sa decom i njihovim roditeljima, što značajno olakšava uvođenje inkluzije u obrazovni sistem i zadržavanje učenika u školi.

Biti fleksibilan i otvoren za inovativne pristupe učenju, jedna je od najvažnijih karakteristika ovog pristupa nastavi sa mladima. Stoga je program Muzika nade domaćin brojnim stranim stručnjacima koji tokom četvorodnevni obuka nastavnicima pokazuju kako se može ovladati komplikovanim i profesionalno zahtevnim veštinama sve uz igru i smeh i konstantno držeći pažnju prisutnih.

Preko 150 vaspitača i nastavnika osnovnih i muzičkih škola prisustvovalo je na seminarima, a njihovi utisci podudaraju se sa dečijim: “Toliko smo se zabavili da nismo ni primetili šta smo sve uspeli da naučimo”. Nametnuo se zaključak da više fleksibilnosti, zabave i smeha na času uz dobro strukturisan način rada i raznovrsnost predstavljenog gradiva pomažu održavanu pažnje i motivacije tokom nastave, a samim tim i bržem usvajanju znanja i veština.

NASTUPI

Za razvoj samopouzdanja i motivacije za dalje zalaganje važno je dobiti aplauz. Isto toliko je važno dobijati pozitivnu povratnu informaciju redovno. Svoje prve korake na sceni su đaci pokazali već posle 2 meseca rada u 2018.g, da bi se njihovi nastupi nizali i tokom 2019 g. samostalno, kao i sa đacima drugih beogradskih osnovnih i muzičkih škola. Nastup u Narodnoj skupštini na konferenciji “El Sistema - obrazovanje za 21. vek” , u Sava centru na godišnjoj svečanosti SKGO, veliki završni koncert “U ritmu sveta” u Domu Vazduhoplovstva, za “Dan Evrope” 9 maja 2019, na “Danu ljudskih prava” u opštini Vračar 22. decembra su samo neki od primera njihovog bogatog umetničkog života.

Kroz zajednički intenzivan rad i osećaj uspešnosti koji je usledio, naši đaci su naučili da dele odgovornosti i zasluge, kao i da se dobar rezultat lakše postiže udruživanjem. U kojoj meri česti javni nastupi motivišu našu decu na redovnost, trud i zalaganje svedoči odgovor na pitanje kako vide sebe u Novoj godini: Nastavljamo sa druženjem i redovnim vežbanjem i radujemo se novim prilikama da zaslužimo aplauz. ”

ISKUSTVA NAŠE DECE

“Više se ne stidim. Želim da pevam i da me čuju! ”
– Eljmenita

“Tokom ovog projekta imali smo priliku da upoznamo mnogo sjajnih ljudi iz sveta muzike. Bili smo motivisani da damo sve od sebe i budemo “pravi učenici muzike” i nikad ne izneverimo svoje nastavnike. ”
– Kojtim

“Želeli smo da budemo deo tog divnog sveta u koji su nas uveli, čineći ga sigurnim mestom kojem pripadamo. ”
– Leonardo

“Dobili smo divne nove muzičke instrumente. Ispunili ste nam snove! ”
– Andeljina

KONTAKT:

office@musicartpro.rs

Kumanovska 13, Beograd

www.musicartpro.rs

FOTOGRAFIJE: Ana Nikolić, Ekaterina Jaščenko

Tekst je pripremila nevladina organizacija Music Art Project, u okviru projekta usmerenog na podršku lokalnoj integraciji interno raseljene romske dece i izbeglica, finansiranog od strane Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR). Stavovi izrečeni u tekstu pripadaju isključivo autoru i ne predstavljaju nužno zvaničan stav predstavništva UNHCR-a u Srbiji.